

INDEX.

gere conspiciuntur. Riuulos habet plurimos, & limpidissimos, montes sunt excelsi, arboribus præaltis circumquaque vestiti, nascuntur vulgò tam in silua, quam in circumiectis campis, maiorana, thymus, buglossa, aliæque herbæ hortenses, &, quæ chyrurgicis vsui veniunt. Altera siluæ pars Rheno flumine Germaniæ notissimo, altera Rora terminatur, quæ ad Vbiorum oppidulum, *Moerort*/quasi finis Roræ dicas, Rheno miscetur, vbi videre est, duorum fluminum concurrentium euidentissimum discrimen, quorum hoc viride, illud subalbum apparet. Et quidem, vsque adeò tortuosus est Rora, tantisque ambagibus fertur, vt propemodum ipse Mœander videri possit, tam autem violentus est, & vehementi cursu fertur, vt quandoque per arua viam rumpat, adeò, vt breui temporis spatio duo vel tria iugera alluione hinc adimat, illuc adiciat: vel contra, paulò post solum quodcunque inundat, calculis implet atque corrumpit, sicut Rhenus contra copiosissimo, eoque pinguisimo limo fecunditatem augere solet, licet superioribus annis plurimos agros alluione arenæ omnino perdidit. Tantam hæc duo flumina, alijsque minores fluuij, riuuli & piscinæ, vim piscium proferunt, vt ciuibz tenuioris fortunæ, magnam victus partem suppeditent. Ager ferax est, & nitidus, pascua lata, palumbium, aliarumque auium, ingens aucupium, maximè perdicum, turdorum, & cothurnicum, annates innumerabiles, omnium denique rerum, quæ ad vitam pertinent, largea copia. Quamuis tamen olim mercatura erat frequentior, tum enim Rhenus atque Rura, Duisburgum propius præterfluentes, commodiorem mercatoribus aditum præbebant. Etenim, si quis liniam ducat ab *Asuburgij*, cuius *Cornelius Tacitus*, vt celeberrimi oppidi meminit, nunc verò pagus, in ditione Illustrissimi, & Generosissimi Comitissæ à *Nevvenar*, & *Moersa*, habebit veterem Rheni cursum, quod non ex Taciti modo historia, qui Rhenum ait *Afciburgium*, Duisburgum versus, etiam hodie adhuc conspicitur, manifestè adparet. Nam quod isthinc *Teutoburgum* porrexerit, atque urbem attigerit, euidentius est, quàm vt dubitari possit. Neque enim verosimile est, conditores huius oppidi, tam inperitos fuisse, vt cum nihil obflaret, quin iuxta confluentem ædificare possent, eam tantam commoditatem volentes neglexerint. Imò & annuli ferrei, muris passim infixi, quibus primævis scaphas & naues affixerunt, id planè indicant.

E.

32. *EMBDENA*, Oriëntalis Phrisiæ Metropolis, vrbs oppido, quam elegans, & valdè munita, portu, mercimoniorum opulentia, & præstantissimis ædificijs recenter excitatis, celeberrima.
34. *EMBRICA*, Cluiæ ducatus oppidum, Rheni propinquitate, Canonicorum collegiata Ecclesia, & mitioris literaturæ traditione, memorabile.

F.

3. *FLAVIOBRIGA*, vulgò *Bilbao*, præclarissima in Hispania Biscaïæ vrbs, maris vicinitatem, mercimonijs amplissimis, agroque felicissimo præstans, qui non frugalibus tantum, sed & delicatulis, quæuis abundè subministrat.
39. *FRIBERGVM*, Misenæ oppidum riuulus, *Münz-bach*/vulgò dictus, interfecat, nec procul inde, *Muldæ* fluium habet, cuius ope, ligna, rei domestica, & ædificijs necessaria, ex Boemia aduehant. Ante portam *D. Petri*, fontem habet, lepræ curandæ idoneum. Solenne

hic olim fuit, publicis spectaculis salutaria Iesu Christi merita, annuatim populo repræsentare, septimana sancta, quæ nunc, septimo tantum anno solenni pompa, ferijs Pentecostes exhibetur. Anno Domini *M. D. XL*. Iussu *Henrici Ducis*, conscripti sunt omnes, qui in hoc oppido annum ætatis duodecimum excederent, & inuenta sunt vltra triginta duo milia, septingenta, & sexaginta tria capita. Anno salutis, *M. D. LIII*. *Mauritius Saxonix Dux Elector*, mortuus, cum *XX*. militaribus signis, quæ hosti eripuerat, in hoc oppidum inuectus, terræ mandatur. Fodinis etiam metallicis, *Misena* præstat, quæ anno ab hinc trecentesimo septuagesimo tertio coli primùm cœperunt. Cum autem argento maximè abundarent, & ob eam ipsam causam plures vndique, qui reimetallicæ operam darent, congregarentur, quasi *Coloniæ* quædam ad loca vicina, licet non iisdem temporibus, deductæ sunt, è quibus nobiliores, &, quæ hodie etiam florent, *Iberesdorffum*, *Gairum*, *Aldebergum*, *Trapanaurum* verò & *Mocchenbergum*, vetustas obliuione fermè obruit. Sed & *Igla* ipsa *Fribergum* subsequuta est, quantum ex legibus potest colligi, quas ab illis se accepisse, apertè fatentur. Post *Iglam Cottebergum* fodi cœpit. *Snebergum* autem ab hinc annos duo de sexaginta, *Annebergum* septem & triginta.

G.

41. *S. GALLI*, opp. *Helueticæ* fœderis, quo pacto ex Abbatis cella, à *S. Gallo*, primum constructa, originem traxerit, qui cum *S. Columbano*, salutaris Euangelij doctrinam, populo hoc tractu annunciauit. vide *Stumpfii* lib. v. de rebus *Helueticis*, cap. 4. & consequentibus, admodum copiosè differentem.
46. *GEDANVM*, nobilissima, præstantissimaq; *Prussix* vrbs, de cuius magnificentia, etsi iustæ magnitudinis liber, publica inscripta referri queat, de ea tamen pauca, in recentiorum historijs, inueniuntur. In antiquioribus etiam, cur de ea nihil quærendum, causa non deest.
34. *GENNAPIVM*, ditionis *Cleuens* oppidum, ad quam, cum vniuerso, eius nominis comitatu, à *Domino de Bredenrad*, venditionis titulo, peruenit. Præterlabente *Nersa*, felix, quæ anguillas laudatissimas, & omnium fluuiatilium delicatissimas, suppeditat.
45. *GORLITIVM*, præstans superioris *Lusatix* oppidum ad *Boemicam* coronam pertinet.
23. *GRAVELINGA*, oppidum *Flandriæ* munitissimum, Anno salutis *M. C. L. X*. conditum abs *Theodoro Principe* in pago *Diui Villibrodi*, nonus portus primo vocatus, de hinc, *Grauelinga*, vbi arx nunc à *Carolo Augusto*, insignis educata, ante creberrimis bellorum contusa furoribus.
48. *GRODNA*, siue *Grodno*, *Littauix* oppidum situm ad *Crononem* fluuium, quem *Germani Memell*/patrio verò sermone vulgariter, *Nemen* nuncupant.
31. *GRONINGA*, in *signe Phrysiæ meridionalis* oppidum, opulentum ac populosum, ab hostili incurfu vallo munitissimo, propugnaculis, & muro, securum. Incolas, quemadmodum vniuersa *Phrisia*, habet feroces, proceri corporis, robustos, armisque exercitatos, neque id miremur. Nam frequentibus attriti bellis leguntur, quæ ipsis nunc cum *Episcopis Vltraiectionibus*: nunc cum ciuitatibus *Phrysiæ Orientalis*, nunc cum diuersis *Saxonix* ducibus, intercefferunt. Nam anno salutis *M. D.* graui obsidione à *Saxonix Duce* cingitur, in qua ipse *Dux bombardica spherula* laesus, moritur, & in *Misena* cadauer defertur. Grauius autem incommodum altera obsidione, à *Georgio Saxonix Duce* sentijt, Anno Christi *M. D. V. cō*, quod *Groningen*enses, ipsi, quem-